

Κυριακής της Τυρινής (Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Μαρτίου 8, 2019

(Ματθ. στ´. 14-21)

Ύπόμνημα εἰς τὸν Ἅγιον Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον, ὁμιλία Κ´

α. Ἀρμοζει νὰ στενάξωμε ἐδῶ πολὺ καὶ νὰ θρηνήσωμε πικρά. Ὅχι μόνο μιμούμαστε τοὺς **ὑποκριτὲς** ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔχομε ξεπεράσει. Γνωρίζω, γνωρίζω πολλοὺς ποὺ ὄχι μόνο νηστεύουν καὶ κάνουν ἐπίδειξη ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἄλλους ποὺ δὲ νηστεύουν κι ὡστόσο παίρνουν τὸ ὕφος ἀνθρώπων ποὺ νηστεύουν καὶ κάνουν ἔτσι ἀπολογία χειρότερη ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Γιὰ νὰ μὴ σκανδαλίσωμε -λένε- τοὺς πολλοὺς, τὸ κάνωμε αὐτό. Εἶναι ὁ νόμος τοῦ θεοῦ ποὺ τὰ ὀρίζει αὐτὰ καὶ ὁμιλεῖ γιὰ σκάνδαλο; Καὶ νομίζεις ὅτι σκανδαλίζεις, ὅταν τὸν τηρῆς κι ὅταν τὸν παραβαίνης ὅτι ἀποσοβῆς τὸ σκάνδαλο; Δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ χειρότερη ἀνοησία; Δὲ θὰ σταματήσης νὰ γίνεσαι κι ἀπὸ τοὺς ὑποκριτὲς χειρότερος, καὶ νὰ διπλασιάσης τὴν ὑποκρισία;

Καὶ κατανοῶντας τὴ μεγάλη ὑπερβολὴ τῆς κακίας αὐτῆς, δὲ θὰ ντραπῆς τὴν ἔμφαση τῆς διατυπώσεως; Δὲν εἶπε μόνον ὅτι ὑποκρίνονται ἀλλὰ θέλοντας νὰ τοὺς θίξῃ περισσότερο λέει· Ἀφανίζουν τὰ πρόσωπά τους, τὰ χαλοῦνε δηλαδὴ καὶ τὰ καταστρέφουν. Κι ἂν τοῦτο λέγεται ἀφανισμὸς τοῦ προσώπου, τὸ νὰ φαίνεται ὡχρὸ γιὰ λόγους κενοδοξίας τί θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε γιὰ κεῖνες ποὺ παραμορφώνουν μὲ σκόνες καὶ βαφὲς τὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν, γιὰ νὰ καταστρέφονται ἀκόλαστοι νέοι; Κι ἐκεῖνοι τὸν ἑαυτὸ τους μόνο βλάπτουν. Ἐνῶ αὐτὲς καὶ τὸν ἑαυτὸ τους κι ὅποιους τὶς βλέπουν. Πρέπει καὶ τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη βλάβη νὰ ἀποφεύγωμε μ' ὅλη μας τὴ δύναμη.

Μᾶς ἔδωσε ἐντολὴ ὄχι μόνο νὰ μὴν ἐπιδεικνυώμαστε ἀλλὰ καὶ νὰ προσπαθοῦμε **νὰ περνοῦμε ἀπαρατήρητοι**. Ὅπως ἔκαμε καὶ πρὸ μπροστά. Καὶ στὴν περίπτωσή τῆς ἔλεημοσύνης δὲν τὸ ζήτησε ἀπλὰ ἀλλὰ ὅταν εἶπε· Προσέχετε νὰ μὴν τὴν πράττετε μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, πρόσθεσε, γιὰ νὰ σᾶς δοῦνε.

Στὴν περίπτωσή τῆς νηστείας καὶ τῆς προσευχῆς τίποτα τέτοιο δὲν ὥρισε. Ἐπειδὴ ἡ ἔλεημοσύνη εἶναι ἀδύνατο νὰ κρυφτῆ ὀλότελα, εἶναι ὅμως δυνατὸ νὰ κρυφτῆ ἡ προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία. Ὅπως ὅταν εἶπε, νὰ μὴ γνωρίζῃ τὸ ἀριστερὸ χέρι τί πράττει τὸ δεξιό, δὲν ἐννοοῦσε τὰ χέρια ἀλλὰ ὅτι πρέπει μὲ προσοχὴ νὰ περνᾷς ἀπαρατήρητος ἀπ' ὅλους. Κι ὅταν συμβούλεψε νὰ ἀποσυρῶμαστε στὴν ἀποθήκη μας, οὔτε πάντοτε, οὔτε προηγούμενα ὥρισε ἐκεῖ μόνο νὰ προσευχώμαστε· ἀλλὰ ἐννοοῦσε

τὸ ἴδιο πράγμα· ἔτσι κι ἐδῶ· ἡ συμβουλή του ν' ἀλειφώμαστε δὲν ἀποτελεῖ νομοθεσία του ν' ἀλειφώμαστε πάντα.

Γιατὶ τότε θὰ βρεθοῦμε ὅλοι ὅτι παραβαίνομε τοῦτο τὸ νόμο, πὸ πολὺ αὐτοὶ ποὺ ἐπιδόθηκαν σοβαρὰ τῇ φύλαξή του, οἱ κοινότητες τῶν μοναχῶν καὶ ὅσοι κατοίκησαν στὰ βουνά. Δὲν ὤρισε λοιπὸν τοῦτο. Ἀλλὰ ἐπειδὴ οἱ πὸ παλιοὶ εἶχαν τὴ συνήθεια ν' ἀλείφονται κάθε φορὰ ποὺ τοὺς τύχαινε ἓνα εὐχάριστο καὶ χαρούμενο γεγονός- κι αὐτὸ μπορεῖ νὰ τὸ διαπιστώση κανεὶς καὶ στὴν ἐποχὴ ἀκόμα τοῦ Δαυΐδ καὶ τοῦ Δανιὴλ-συμβούλεψε ν' ἀλειφώμαστε κι ἐμεῖς, ὄχι γιὰ νὰ τὸ κάνωμε αὐτὸ ὅπωςδὴποτε, ἀλλὰ νὰ φροντίζουμε, μὲ πολλὴ προσοχὴ νὰ κρύβωμε τὴν πράξη μας αὐτή.

Καὶ γιὰ νὰ ἀντιληφθῆς ὅτι ἔτσι εἶναι, ὅταν ἐκεῖνος ἐφάρμοσε στὴν πράξη αὐτὸ ποὺ ὤρισε μὲ τὸ λόγο, ὅταν ἐνήστεψε σαράντα μέρες, κι ἀφοῦ ἐνήστεψε ἀπαρατήρητα, μήτε ἀλείφτηκε, μήτε ἐνίφτηκε. Ὡστόσο καὶ χωρὶς νὰ τὰ κάμη αὐτὰ ἔφερε στὸ τέλος τὴν ἄσκησή του πὸ ἀκενόξοδα ἀπὸ κάθε ἄλλον. Αὐτὸ ὀρίζει καὶ σ' ἐμᾶς καὶ παρουσιάζοντάς μας τοὺς ὑποκριτὰς κι ἀποτρέποντάς μὲ διπλὴ παραγγελία ὅσους ἀκοῦνε. Καὶ κάτι ἄλλο μᾶς ἀφίνει νὰ ἐννοήσωμε μὲ τὴν ὀνομασία ὑποκριτές. Θέλει νὰ μᾶς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν πονηρὴ ἐπιθυμία, ὄχι μόνο μὲ τὸ ὅτι εἶναι τὸ πράγμα καταγέλαστο, οὔτε καὶ μὲ τὸ ὅτι προξενεῖ τὴ μεγαλύτερη ζημία ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ὅτι ἡ τέτοιου εἴδους ἀπάτη εἶναι ἐφήμερη.

Ὁ ὑποκριτὴς δηλαδὴ ὡς τότε φαίνεται λαμπρός, ὥσπου παρακολουθοῦν οἱ θεαταί· καὶ τότε ἀκόμα δὲ φαίνεται σ' ὅλους. Γιατὶ οἱ περισσότεροι γνωρίζουν ποιός εἶναι καὶ ποιὸν ὑποκρίνεται. Ἀλλὰ ὅταν τελειώσῃ ἡ παράστασις φανερώνεται σ' ὅλους πὸ καθαρὰ. Αὐτὸ λοιπὸν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ ἀντιμετωπίσουν κι ὅλοι οἱ κενόδοξοι. Κι αὐτοὶ δείχνουν στοὺς πὸ πολλοὺς ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ φαίνονται, ἀλλὰ φορᾶνε μόνο προσωπεῖο· πολὺ περισσότερο ὅμως θὰ φανερωθοῦν ἀργότερα, ὅταν ὅλα φαίνονται ξεσκεπάστα καὶ γυμνά. Καὶ μὲ ἄλλο τρόπο πάλι τοὺς ἀπομακρύνει ἀπὸ τοὺς ὑποκριτὰς μὲ τὴν ὑπόδειξη ὅτι ἡ ἐντολὴ εἶναι ἐλαφρά. Δὲν κάνει αὐστηρότερη τὴ νηστεία οὔτε ὀρίζει νὰ τὴν παρουσιάζωμε μεγαλύτερη ἀλλὰ θέλει νὰ μὴ χάσωμε τὸ στέφανο ποὺ αὐτὴ δίνει. Ὡστε αὐτὸ ποὺ φαίνεται βαρὺ, εἶναι κοινὸ σ' ἐμᾶς καὶ τοὺς ὑποκριτὰς· γιὰτὶ νηστεύουν κι αὐτοί. Κι ἐκεῖνο ποὺ εἶναι ἀνεπαίσθητο, νὰ μὴ χαθῆ ἀπὸ τὴν κούρασις ὁ μισθός, αὐτὸ εἶναι λέει ποὺ ὀρίζω· δὲ μᾶς ἐπιβαρύνει μὲ πρὶςσότερο κόπο, ἀσφαλίζει ὅμως τὸ μισθὸ μας μὲ κάθε μέσο καὶ δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ φύγωμε ἀστεφάνωτοι, ὅπως ἐκεῖνοι. Καὶ μήτε θέλουν νὰ μιμηθοῦν αὐτοὺς ποὺ ἀγωνίζονται στοὺς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες, ποὺ μόλο ποὺ παρακολουθεῖ τόσος κόσμος καὶ τόσοι ἄρχοντες, ἓναν μονάχα ἐπιδιώκουν νὰ ἱκανοποιήσουν, αὐτὸν ποὺ θὰ βραβεύσῃ τὴ νίκη τους. Κι ἅς εἶναι πολὺ κατώτερος. Καὶ σὺ ποὺ ἔχεις διπλὴ αἰτία νὰ παρουσιάσῃς σ' ἐκεῖνον τὴ νίκη σου, γιὰτὶ ὁ ἴδιος εἶναι καὶ ὁ ἐπιβραβευτὴς καὶ μὲ ὑπεροχὴ ἀσύγκριτη ὑπερέχει ἀπὸ ὅλους ὅσοι κάθονται στὸ θέατρο, δείχνεις σὲ ὅλους τὴν ἀρετὴ σου, ποὺ ὄχι μόνο δὲ σ' ὠφελοῦν ἀλλὰ καὶ σοῦ προξενοῦν μεγίστη ζημία.

β. Ἀλλά μήτε σ' αὐτό δὲ σ' ἐμποδίζω, λέει. Ἄν θέλῃς καὶ στοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐπιδειχθῆς, περίμενε, κι ἐγὼ θὰ σοῦ παραχωρήσω κι αὐτὸ μὲ περισσότερη ἀφθονία καὶ πολὺ κέρδος. Σὲ ἀποσπᾷ τοῦτο τώρα ἀπὸ τὴ δοξολογία μου, ὅπως σὲ συνδέει ἡ περιφόρησή τούτων. Τότε θὰ τὰ ἀπολαύσης ὅλα μὲ κάθε ἐλευθερία. Ἀλλὰ πρὶν ἀπ' αὐτὰ δὲ θὰ εἶναι μικρὴ ἢ ὠφέλειά σου ἐδῶ μὲ τὸ νὰ καταπατήσης ὅλη τὴν ἀνθρωπίνη δόξα καὶ νὰ ἐλευθερωθῆς ἀπὸ τὴ βαρεῖα ἀνθρώπινη δουλεία καὶ νὰ γίνῃς ἐργάτης γνήσιος τῆς ἀρετῆς. Γιατὶ μὲ τέτοια γνώμη ἂν βρεθῆς στὴν ἐρημιά, θὰ γίνῃς ἔρημος ἀπὸ κάθε ἀρετῆ, ἀφοῦ δὲ θὰ ἔχῃς θεατές. Αὐτὸ ὅμως δείχνει ὑβριστὴ τῆς ἀρετῆς, ἂν εἶναι νὰ τὴν ἐπιδιώκῃς ὄχι γι' αὐτὴν τὴν ἴδια ἀλλὰ γιὰ τὸ σχοιῖν καὶ τὸ χαλκιά καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἀγορᾶς, γιὰ νὰ σὲ θαυμάσουν ἀκόμα κι οἱ κακοὶ κι αὐτοὶ ποὺ ζοῦνε μακριὰ της. Καὶ καλεῖς τοὺς ἐχθροὺς της νὰ τὴ δείξης καὶ νὰ τὴ θαυμάσουν. Εἶναι τὸ ἴδιο νὰ διαλέξῃ κανένας τὴ σωφρονη ἀλλὰ γιὰ νὰ τῆς κάνῃ ἐπίδειξη σ' αὐτοὺς ποὺ ζοῦνε μὲ ἐταῖρες. Καὶ σὺ ἂν σκέπτεσαι ἔτσι, δὲ διαλέγεις τὴν ἀρετὴ παρὰ γιὰ τοὺς ἐχθροὺς της. Πρέπει κι ἀπὸ τοῦτο νὰ τὴ θαυμάσωμε, ποὺ τὴν ἐπαινοῦν κι οἱ ἐχθροὶ της. Καὶ νὰ τὴ θαυμάσωμε ὅπως πρέπει ὄχι γι' ἄλλους ἀλλὰ γιὰ λογαριασμό της.

Γιατὶ κι ἐμεῖς θεωροῦμε προσβολὴ νὰ μὴ μᾶς ἀγαποῦν γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας ἀλλὰ γιὰ χάρη ἄλλων. Τὸ ἴδιο νὰ στοχασθῆς καὶ γιὰ τὴν **ἀρετῆ**. **Μὴν τὴν ἐπιδιώκῃς γιὰ χάρη ἄλλων οὔτε νὰ κάνῃς ὑπακοὴ στὸ Θεὸ γιὰ χάρη τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ στοὺς ἀνθρώπους γιὰ χάρη τοῦ Θεοῦ**. Στὴν ἀντίθετη περίπτωσι κι ἂν νομίζῃς ὅτι ἐπιδιώκεις τὴν ἀρετῆ, ἐξοργίζεις τὸ Θεὸ ὅμοια μ' αὐτὸν ποὺ δὲν τὴν ἐπιδιώκει.

Ὅπως παρακούει ἐκεῖνος ποὺ δὲν τὴν ἐπιδίωξε ἔτσι καὶ σὺ μὲ τὴν παράνομη ἐπιδίωξη. «*Μὴ θησαυρίζετε γιὰ τὸν ἑαυτὸ σας θησαυροὺς πάνω στὴ γῆ*». Αφοῦ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν ψυχὴ μας τὸ νόσημα τῆς **κενοδοξίας**, ἀρχίζει σὲ κατάλληλη ὥρα καὶ τὸ λόγο γιὰ **ἀκτημοσύνη**. **Τίποτα δὲν προετοιμάζει τόσο τὸν ἄνθρωπο στὴν ἀγάπη τῶν χρημάτων ὅσο ἡ ἐπιθυμία τῆς δόξας**. Γιὰ τὴν δόξα οἱ ἄνθρωποι ἐφευρίσκουν τὰ κοπάδια τῶν δούλων, τὸ σμάρι τῶν εὐνούχων, τὰ χρυσοστόλιστα ἄλογα, τ' ἀσημένια τραπέζια καὶ τὰ ἄλλα τὰ πιὸ γελοῖα. Δὲ θέλουν νὰ ἱκανοποιήσουν μιὰ ἀνάγκη, οὔτε ν' ἀπολαύσουν ἡδονὴ ἀλλὰ **νὰ κάνουν ἐπίδειξη στοὺς πολλοὺς**. Πιὸ πάνω περιοριζόταν νὰ ὀρίσῃ ὅτι **πρέπει νὰ ἐλεοῦμε**· ἐδῶ δείχνει καὶ πόσο πρέπει νὰ ἐλεοῦμε λέγοντας· Μὴ θησαυρίζετε. ἐπειδὴ δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ παρουσιάσῃ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ στὴ πληρότητά του τὸ λόγο γιὰ τὴν περιφρόνησι τῶν χρημάτων ἐξ αἰτίας τῆς τυραννικῆς κυριαρχίας τοῦ πάθους, ἀφοῦ τὸν χώρισε σὲ μέρη καὶ τὸν ἐλευθέρωσε ἀπ' αὐτὴν, τὸν σταλάζει μέσα στὴν ψυχὴ τῶν ἀκροατῶν του, ὥστε νὰ γίνῃ εὐκόλα παραδεκτός. Γι' αὐτὸ ἔλεγε πρῶτα· Καλότυχοι ὅσοι ἐλεοῦν· κι ἔπειτ' ἀπ' αὐτό· Νὰ ἔχῃς συμπάθεια γιὰ τὸν ἀντίδικό σου. Κι ἀκόμα πιὸ ὕστερα· Ἄν θέλῃ κάποιος νὰ πᾶτε στὸ δικαστήριον καὶ νὰ σοῦ πάρῃ τὸ χιτῶνα δώστου καὶ τὸ ἱμάτιον. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερον ἀπ' ὅλα.

Ἐκεῖ εἶπε· Ἄν δῆς νὰ πλησιάζῃ δικαστικὸς ἀγῶνας κάνε τοῦτο· ἀντὶ νὰ φιλονικῆς γιὰ τὴν κατοχὴ ἐνὸς πράγματος, καλύτερα ν' ἀποφύγῃς τὴ φιλονεικίαν κι ἅς μὴν τὸ

κρατήσης. Αλλά έδω ούτε αντίδικο παρουσιάζει ούτε κατηγορούμενο, ούτε κανέαν άλλο μνημονεύει, παρά μάς συμβουλεύει καθ' έαυτή την **περιφρόνηση τών χρημάτων**, δείχνοντας ότι θέτει αυτόν τὸ νόμο ὄχι τόσο γι' αυτούς πού εύεργετοῦνται, ὅσο γι' αυτόν πού εύεργετεί. Έτσι κι ἄν κανένας δέν ἀδικῆ καὶ δὲ μάς σύρη στὸν δικαστήριον, νὰ περιφρονοῦμε ὡστόστο τὴν παρουσίαν μας, δίνοντάς τῆ σ' αυτούς πού τὴ χρειάζονται. Κι έδω ὅμως δὲ θέτει τὸ σύνολο ἀλλὰ τμηματικά, μολοντί παρουσίασε στὴν ἔρημον τοὺς σχετικούς ἀγῶνες μὲ πολλὴν ὑπερβολή. Δέν τὸ θέτει ὅμως, οὔτε τὸ φέρνει στὸν κέντρο· δέν ἦταν ἀκόμα καιρὸς νὰ τὸ φανερώση.

Σκέψεις ἐξετάζει ὡς τώρα καὶ στὸ λόγο γι' αὐτὰ παίρνει τὴ θέση συμβούλου πὸ πολὺ παρά νομοθέτη. Γιατὶ ὅταν εἶπε· Μὴ θησαυρίζετε στὴ γῆ, πρόσθετε· Ὅπου τὸ σαράκι καὶ τὸ σκουλήκι ἀφανίζονται κι ὅπου οἱ κλέφτες ξεθαίνουν καὶ κλέβουν. Τώρα δείχνει τοῦ οὐράνιου θησαυροῦ τὴν ὠφέλεια καὶ τοῦ γῆϊνου τὴ βλάβη κι ἐξ αἰτίας τοῦ τόπου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτῶν πού τὸν κυνηγοῦν. Δὲ σταματᾷ ὡς έδω ἀλλὰ προσθέτει κι ἄλλη σκέψη καὶ πρῶτα μετατρέπει τὸ φόβο τους σ' ἐνθάρρυνση. **Φοβάσαι, λέει, μὴν ξοδευτοῦν τὰ χρήματά σου, ὅταν κάμης ἐλεημοσύνη; Δῶσε ἐλεημοσύνη καὶ τότε δὲ θὰ ξοδευτοῦν. Καὶ τὸ πὸ μεγάλο, ὅτι ὄχι μόνο δὲ θὰ ξοδευτοῦν ἀλλὰ καὶ προσθήκη μεγαλύτερη θὰ λάβης, γιατί βέβαια προσθέτονται τὰ οὐράνια.** Δέν τὸ λέει ὅμως αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἀρχή, τὸ προσθέτει ἔπειτα

γ. Τώρα φέρνει στὸ κέντρο, ὅ,τι μπορούσε ν' ἀποκαλέση τὴ μεγαλύτερη προτροπή, ὅτι παραμένει ἀσύλητος ὁ θησαυρὸς τους καὶ τοὺς σέρνει κοντὰ του ἀπὸ δύο μέρη. Γιατὶ οὔτε εἶπε ὅτι μόνο ἄν δώσης ἐλεημοσύνη διατηρεῖται, ἀλλὰ ἐφοβέρισε καὶ τὸ ἀντίθετο, ὅτι καὶ ἄν δέν δώσης χάνεται. Πρόσεξε τὴν ἄπειρη σοφία. Δέν εἶπε ὅτι τὰ ἀφήνεις σὲ ἄλλους, γιατί καὶ τοῦτο δέν τὸ ἐπιτυγχάνουν. Αλλὰ μὲ ἄλλο τρόπο τοὺς φοβερίζει δείχνοντάς τους οὔτε μήτε τοῦτο δέν τὸ ἐπιτυγχάνουν. Ακόμα κι ἄν δέν μάς ἀδικήσουν ἄνθρωποι, ὑπάρχουν αὐτοὶ πού θὰ ἀδικήσουν, τὸ σαράκι καὶ τὸ σκουλήκι. Γιατὶ κι ἄν φαίνονται πὼς εἶναι πολὺ εύκολοσύντριφτοι αὐτοὶ οἱ ἀφανισταί, ὅμως πραγματικά εἶναι ἀκαταμάχητοι καὶ ἀσυγκράτητοι. Κι ὅ,τιδήποτε μηχανευθῆς, δὲ θὰ μπορέσης νὰ συγκρατήσης τὴν καταστροφή πού προξενοῦν. Λοιπὸν τὸ σαράκι τρώει τὸ χρυσάφι; Ἄν ὄχι τὸ σαράκι οἱ κλέφτες. Κι ἔγιναν ὅλοι θύματα κλοπῆς; Ἄν ὄχι ὅλοι οἱ περισσότεροι. Γι' αὐτὸ φέρνει κι ἄλλη σκέψη, ὅπως εἶπα πὸ πρὶν· **Ὅπου βρίσκεται ὁ θησαυρὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖ εἶναι ἡ σκέψη του.** Κι ἄν δέν πραγματοποιηθῆ κανένα ἀπ' αὐτὰ, λέει, **δέν εἶναι μικρὴ ζημία νὰ εἶσαι καρφωμένος στὰ γῆϊνα, νὰ γίνης δοῦλος ἀπὸ ἐλεύθερος, νὰ ξεπέσης ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, τίποτα ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ νὰ μὴν μπορῆς νὰ ἐννοήσης ἀλλὰ νὰ τὰ θεωρῆς ὅλα σὰν χρήματα καὶ τόκους καὶ δανείσματα καὶ κέρδη κι ἀνελεύθερες συναλλαγές. Ὑπάρχει μεγαλύτερη ἀθλιότητα;**

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι χειρότερος ἀπὸ κάθε ἀχρεῖο, **δοῦλος στὴ χειρότερη τυραννία.** Κι ἔχει προδώσει τὸ βασικώτερο ἀπ' ὅλα, τὴν ἀνθρώπινη εύγένεια καὶ ἐλευθερία. Ὅσα κι ἄν σοῦ λέη κανένας, ὅταν ὁ νοῦς σου εἶναι προσηλωμένος στὰ

χρήματα τίποτα δὲ θὰ μπορέσης ν' ἀκούσης ἀπ' ὅσα ἀρμόζουν σὲ σένα. Ἀλλὰ σὰν σὲ σκυλι πού εἶναι δεμένο σὲ τάφο μὲ τὴ βαρύτερη ἀπ' ὅλες ἀλυσίδα τῆς χρηματικῆς τυραννίας κι ἀλυχτᾶ ὅλους πού πλησιάζουν, ἕνα ἔργο ἀσταμάτητο ἔχεις καὶ σύ, νὰ ὑπερασπίζεσαι ἀπὸ ὅλους τὸ θησαυρό σου. Ὑπάρχει ἀθλιότητα μεγαλύτερη;

Αὐτὸ ὅμως ἦταν ἀνώτερο ἀπὸ τὸ διανοητικὸ ἐπίπεδο τῶν ἀκροατῶν του, κι οὔτε ἦταν εὐκόλο νὰ δοῦν σὲ μιὰ ματιὰ τὴ βλάβη, οὔτε τὸ κέρδος ἦταν φανερό, ἀλλὰ χρειαζόταν κάπως πιὸ ἀσκημένη σκέψη νὰ διακρίνουν καὶ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο, γι' αὐτὸ ἀναφέρει τοῦτο ὕστερ' ἀπ' αὐτὰ τὰ φανερὰ λέγοντας: **Ὅπου ὁ θησαυρὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖ βρίσκεται κι ἡ σκέψη του.** Καὶ τὸ ἀποσαφηνίζει αὐτὸ πάλι, ὀδηγώντας τὸ λόγο ἀπὸ τὰ νοητὰ στὰ αἰσθητὰ καὶ λέγοντας: Ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι τὸ μάτι. Ὁ λόγος του ἔχει τοῦτο τὸ νόημα. Μὴν κρύψης χρυσάφι στὴ γῆ, μήτε τίποτα παρόμοιο, γιὰ τὰ μαζύεις γιὰ τὸ σαράκι καὶ τὸ σκουλήκι καὶ τοὺς κλέπτες. **Κι ἂν ἀκόμη τ' ἀποφύγης αὐτά, δὲ θὰ ξεφύγης τὴν ὑποδούλωση τῆς καρδιάς καὶ τὴν προσήλωση σ' ὅλα τὰ χαμηλά.** Ὅπου εἶναι ὁ θησαυρὸς σου ἐκεῖ κι ἡ σκέψη σου. Ὅπως λοιπὸν ὅταν θησαυρίσης στὸν οὐρανό, δὲν καρπώνεσαι τοῦτο μονάχα, τὴν ἐπιτυχία τῶν σχετικῶν βραβείων ἀλλὰ ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ τώρα παίρνεις τὸ μισθό σου σὲ ἄλλο ἀράζοντας λιμάνι, κι ἔχοντας φρόνημα τ' οὐρανοῦ καὶ γιὰ τὰ ἐκεῖ φροντίζοντας -γιὰτὶ ὅπου ἔκρυψες τὸ θησαυρό σου εἶναι φανερό ὅτι ἄφησες καὶ τὴν ψυχὴ σου- ἔτσι ἂν θησαυρίσης στὴ γῆ, θὰ πάθης τὰ ἀντίθετα.

Κι ἂν εἶναι γιὰ σένα ὁ λόγος σκοτεινὸς ἄκουσε τὰ ἐξῆς. Ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι τὸ μάτι. Ἄν τὸ μάτι σου εἶναι καθαρὸ, εἶναι φωτεινὸ ὅλο τὸ σῶμα σου. Ἄν τὸ μάτι σου εἶναι πονηρό, θὰ εἶναι ὅλο τὸ σῶμα σου σκοτεινὸ. Κι ἂν τὸ φῶς τὸ δικό σου εἶναι σκοτάδι, τὸ σκοτάδι πόσο θὰ εἶναι; Στρέφει τὸ λόγο στὰ αἰσθητά. Ἐπειδὴ ἀνέφερε τὴν ψυχὴ, ὅτι καταδουλώνεται κι αἰχμαλωτίζεται καὶ αὐτὸ δὲν μποροῦν πολλοὶ νὰ τὸ δοῦνε σὲ μιὰ ματιὰ, μεταθέτει τὴ διδασκαλία του στὰ ἐξωτερικὰ κι αὐτὰ πού βλέπουν τὰ μάτια, γιὰ νὰ λάβουν ἰδέα καὶ γιὰ κεῖνα ἔχοντας ὑπ' ὄψη αὐτά. Ἄν δὲ γνωρίζης, τί σημαίνει βλάβη τοῦ νοῦ, κατανόησέ το ἀπὸ τὴ σωματικὴ βλάβη. **Ὅτι ἀντιπροσωπεύει γιὰ τὸ σῶμα τὸ μάτι, αὐτὸ εἶναι κι ὁ νοῦς γιὰ τὴν ψυχὴ.** Ἀσφαλῶς λοιπὸν δὲ θὰ προτιμοῦσες νὰ φορῆς χρυσᾶ καὶ νὰ εἶσαι ντυμένος μὲ ροῦχα μεταξωτά, νὰ εἶναι ὅμως τὰ μάτια σου χαλασμένα. Ἀλλὰ τὴν ὑγεία τῶν ματιῶν σου θεωρεῖς πιὸ ἀκριβῆ ἀπ' ὅλα αὐτά. Καὶ ἂν τὴν καταστρέψης καὶ τὴ χαλάσης, δὲ σ' ὠφελεῖ πὰ νὰ ζῆς, γιὰτὶ ὅπως μὲ τὴν τύφλωση τῶν ματιῶν χάνεται τὸ μεγαλύτερο ποσοστὸ τῆς ἐνεργητικότητος τῶν ἄλλων μελῶν, ὅταν σβῆση γι' αὐτὰ τὸ φῶς, ἔτσι ὅταν καταστραφῆ καὶ ὁ νοῦς σου, ἀπὸ μύρια ἢ ζωὴ σου θὰ γεμίση κακά. Ὅπως λοιπὸν στὴν φροντίδα τοῦ σώματος βάζομε αὐτὸ τὸ σκοπό, νὰ ἔχωμε τὰ μάτια μας γερά, **τὸ ἴδιο κάνομε καὶ γιὰ τὸ νοῦ στὴν ἐπιμέλεια τῆς ψυχῆς.** Ἄν ἀχρηστέψωμε αὐτὸν, πού ὀφείλει καὶ στὰ ἄλλα νὰ παρέχη τὸ φῶς, πῶς θὰ μπορέσωμε νὰ δοῦμε; Ὅπως ξηραίνει τὸν ποταμὸ ὅποιος φράξῃ τὴν πηγὴ, ἔτσι κι αὐτὸς πού ἀφανίζει τὸ νοῦ του, θολώνει ὅλη τὴ δραστηριότητά του στὴ ζωὴ αὐτή. Γι' αὐτὸ λέει: Ἄν τὸ δικό σου φῶς εἶναι σκοτάδι, τὸ σκοτάδι πόσο εἶναι; Ὅταν βουλιάξῃ ὁ

κυβερνήτης καὶ σβήση τὸ λυχνάρι καὶ ὁ ἀρχηγὸς αἰχμαλωτιστῆ, ποιά ἐλπίδα ἀπομένει στοὺς ὑπηκόους;

δ. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἄφησε νὰ πῆ τώρα τὶς **ἐπιβουλὲς ποὺ προκαλεῖ ὁ πλοῦτος, τὶς φιλονεικίες, τὶς δίκες**. Ἔκανε γι' αὐτὰ ὑπαινιγμὸ πρὸ πάνω ὅταν εἶπε· Θὰ σὲ παραδώσῃ ὁ ἀντίδικος στὸν κριτῆ καὶ ὁ κριτῆς στὸν ὑπηρέτη. Ἀφοῦ ὅπως νᾶναι ἀνέφερε τὰ βαρύτερα περιστατικά, ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν πονηρὴ ἐπιθυμία. Εἶναι πολὺ φοβερώτερο νὰ δουλωθῆ ὁ νοῦς σου σ' αὐτὸ τὸ πάθος παρὰ νὰ κλειστῆς στὴ φυλακῆ. Καὶ τὸ τελευταῖο δὲ συμβαίνει συχνά, τὸ πρῶτο ὅμως ἔχει συνδεθῆ μὲ τὴν ἐπιθυμία τῶν χρημάτων. Γι' αὐτὸ βάζει τὴν ὑποδούλωση τοῦ νοῦ, σὰν πρὸ φοβερῆ κι ἀναπόφευκτη, μετὰ τὴ φυλάκιση. **Ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωσε νοῦ, λέει, γιὰ νὰ διαλύσωμε τὴν ἄγνοια μας καὶ νὰ σχηματίσωμε ὀρθὴ κρίση γιὰ τὰ πράγματα καὶ νὰ μείνωμε ἀσφαλισμένοι ἐναντι ὅσων μᾶς λυποῦν καὶ μᾶς βλάπτουν, χρησιμοποιοῦντας αὐτὸν σὰν κάποιον ὄπλο καὶ φῶς. Ἐμεῖς προδίνουμε τὸ χάρισμα σὲ περιττὰ καὶ ἀνώφελα.**

Τί ὠφελοῦν οἱ χρυσοτυμένον στρατιῶτες, ὅταν ὁ στρατηγὸς σέρνεται στὴν αἰχμαλωσία; Ποιὸ κέρδος τοῦ ἀρματωμένου πλοίου, ὅταν ὁ κυβερνήτης βουλιάξῃ; Καὶ τί ἀξία ἔχει τὸ ἀθλητικὸ σῶμα, ὅταν ἀπὸ τὰ μάτια ἔχει ἀποκοπῆ ἢ ὄραση; Ὅπως λοιπὸν ἂν κάποιος τὸ γιατρό, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι ὑγιὴς γιὰ νὰ θεραπεύῃ τὶς ἀσθένειες, τὸν κάμῃ ν' ἀσθενήσῃ καὶ ὀρίσῃ ἔπειτα νὰ ξαπλωθῆ σὲ ἀσημένιο κρεβάτι καὶ χρυσὸ θάλαμο, δὲν ὠφελεῖ σὲ τίποτα τοὺς ἀρρώστους, ἔτσι ἀφοῦ καταστρέψῃ τὸ νοῦ ποὺ ἔχει τὴ δύναμη νὰ θεραπεύῃ τὰ πάθη, ἂν καθίσης δίπλα στὸ θησαυρὸ σου, ὄχι μόνον δὲν προκάλεσες καμμιά ὠφέλεια ἀλλὰ ἀντίθετα τὴν μεγαλύτερη ζημία καὶ ἔβλαψες ὅλη σου τὴν ψυχὴ. Εἶδες πῶς μὲ τὰ ἴδια, γιὰ τὰ ὅποια οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦν τὴν κακία, μ' αὐτὰ καὶ τοὺς ξαναφέρει στὴν ἀρετῆ; Γιὰ ποιὸ λόγο ἐπιθυμοῦν τὰ χρήματα; ρωτᾷ. Ὅχι γιὰ νὰ δοκιμάσῃς εὐχαρίστηση κι ἡδονή; Αὐτὸ ἀκριβῶς δὲ θὰ τὸ δοκιμάσῃς ἀπὸ τοῦτο ἀλλὰ τὸ ὅλο ἀντίθετο. Γιατὶ ἂν μὲ τὴν στέρξη τῶν ματιῶν δὲν αἰσθανώμαστε κανένα ἀπὸ τὰ εὐχάριστα ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς συμφορᾶς μας, παθαίνομαί τὸ ἴδιο σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ ἐξ αἰτίας τῆς διαστροφῆς κι ἀναπηρίας τοῦ νοῦ. Γιὰ ποιὸ λόγο τὰ κρύβεις στὴ γῆ; Γιὰ νὰ φυλάγωνται μὲ ἀσφάλεια; Κι ἐδῶ τὸ ἀντίθετο συμβαίνει, λέει. Γιὰ ποιὸ λόγο προσεύχεσαι καὶ ἐλεεῖς;

Ἐπιθυμοῦν τὴ δόξα τῶν ἀνθρώπων; Μὴν προσεύχεσαι λοιπὸν γι' αὐτὴν καὶ θὰ τὴν ἔχῃς κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως. Ὅπως λοιπὸν ἐκεῖνον ποὺ νηστεύει καὶ ἐλεεῖ καὶ προσεύχεται γιὰ λόγους κενοδοξίας τὸν ὀδηγεῖ στὴν ἔλλειψη κενοδοξίας χρησιμοποιοῦντας τὴν ἴδια τὴν ἐπιθυμία του, ὅμοια καὶ τὸ φιλάργυρο τὸν ἀποσπᾷ μὲ τὰ ἴδια ποὺ τράβηξαν τὴν προθυμία του. Τί θέλεις; τοῦ λέει. Νὰ φυλάγωνται τὰ χρήματά σου καὶ νὰ ἀπολαύσῃς τὴν ἡδονή; **Μὲ μεγάλη ἀφθονία θὰ σοῦ δώσω καὶ τὰ δύο, ἐὰν καταθέσῃς τὸ χρυσάφι σου, ὅπου σοῦ ὀρίζω**. Πρὸ καθαρὰ ἔδειξε στὰ κατοπινὰ τὴ βλάβη τοῦ νοῦ, ποὺ προέρχεται ἀπ' αὐτὰ, ὅταν ἐμνημόνευσε τὰ

ἀγκάθια. Τώρα κι ἐδῶ κάνει ὄχι τυχαῖο ὑπαινιγμό, ἀφοῦ ἔδειξε ὅτι εἶναι σκοτισμένος ὅποιος ἔχει αὐτὴ τὴ μανία. Κι ὅπως ὅσοι βαδίζουν στὰ σκοτεινὰ δὲ βλέπουν τίποτα μὲ σαφήνεια ἀλλὰ τὸ σχοινὶ τὸ νομίζουν φίδι κι ἂν δοῦν βουνὰ καὶ φαράγγια πεθαίνουν ἀπὸ τὸ φόβο, ἔτσι κι αὐτοὶ ὑποψιάζονται αὐτὰ ποὺ δὲν εἶναι φοβερὰ γιὰ ὅσους βλέπουν. Τρέμουν τὴ φτώχεια κι ὄχι τὴ φτώχεια μονάχα ἀλλὰ ὅποιαδήποτε ζημία. Κι ἂν στερηθοῦν κάτι ἀσήμαντο, **θρηνοῦν καὶ ὑποφέρουν περισσότερο ἀπὸ ὅσους στεροῦνται τὴν ἀπαραίτητη τροφή.**

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πλούσιους ἔφθασαν στὴν ἀγχόνη, ἐπειδὴ δὲ βάσταξαν τὶς δύσκολες αὐτὲς ἡμέρες. Καὶ τὴν προσβολὴ καὶ τὴν κακομεταχείριση τόσο ἀνυπόφορα τὰ θεωροῦν, ὥστε πολλοὶ καὶ γι' αὐτὴ τὴν αἰτία ν' ἀποσπαστοῦν ἀπὸ τὴ ζωὴ. Σ' ὅλα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ διακονία του, **τοὺς ἔκαμε ὁ πλοῦτος μαλακούς.** Γιατὶ ὅταν τοὺς προστάζη νὰ τὸν ὑπηρετοῦν, δὲ δειλιάζουν οὔτε μπροστὰ στὸ φόνο, οὔτε στὸ μαστίγιο, οὔτε στὴν κατηγορία, οὔτε σὲ κάθε ἐξευτελισμό. Αὐτὸ μαρτυρεῖ ἔσχατη ἀθλιότητα, νὰ δειλιάζης περισσότερο ἀπ' ὅλους ὅπου πρέπει νὰ δείχνης γενναιότητα. Κι ἐκεῖ ποὺ πρέπει νὰ εἶσαι προσεκτικός, νὰ γίνεσαι πρὸ ἀναιδῆς καὶ πρὸ θρασύς. Αὐτοὶ ἐδῶ παθαίνουν, ὅ,τι καὶ αὐτὸς ποὺ σπαταλᾷ τὴν περιουσία του ἐκεῖ ποὺ δὲν πρέπει. Τοῦτος ὅταν φθάσῃ ὁ καιρὸς γιὰ τὴν δαπάνη ποὺ πρέπει νὰ γίνῃ, ἐπειδὴ δὲν ἔχει τὶ νὰ δώσῃ, ὑποφέρει τὰ ἀθεράπευτα δεινὰ, ἀφοῦ ἔχει ξοδέψῃ κακῶς πρὶν τῆς ὥρας τᾶ δικά του.

ε. Καὶ ὅπως αὐτοὶ ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὶς πονηρὲς ἐκεῖνες τέχνες πάνω στὴ σκηνή, ὑπομένουν ἕνα σωρὸ ἐπικίνδυνες καὶ περιέργες ἀσκήσεις, ἐνῶ σὲ ἐργασίες χρήσιμες κι ἀπαραίτητες εἶναι ἀπὸ ὅλους πρὸ καταγέλαστοι, ἔτσι καὶ τοῦτοι. Γιατὶ αὐτοὶ ποὺ βαδίζουν πάνω στὸ τεντωμένο σχοινὶ δείχνοντας τόσο θάρρος, ἂν κάτι ἀπὸ τὰ ὑποχρεωτικὰ τῆς ζωῆς ἀπαιτήσῃ τόλμη καὶ θάρρος, οὔτε νὰ τὸ ἐννοήσουν κάτι τέτοιο μποροῦν οὔτε νὰ τὸ ἀνεχθοῦν. Ἔτσι κι **ὅσοι πλουτοῦν, ἐνῶ τολμοῦν τὰ πάντα γιὰ τὰ χρήματα, γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωὴ οὔτε μικρὸ οὔτε μεγάλο δὲ θέλουν νὰ ὑπομείνουν.** Καὶ καθὼς ἐκεῖνοι ἀσκοῦν κάτι ἐπικίνδυνο καὶ ἀνώφελο, ἔτσι καὶ τοῦτοι ὑπομένουν πολλοὺς πολλοὺς κινδύνους καὶ κακοτοπιές, δὲν καταλήγουν ὅμως σὲ τέλος καλὸ καὶ ὑποφέρουν διπλὸ σκότος, καὶ ἀπὸ τὴ διαστροφὴ τοῦ νοῦ τους τυφλωμένοι καὶ σκεπασμένοι μὲ πολλὴν ἀχλὺ ἀπὸ τὴν ἀπάτη τῶν φροντίδων.

Γι' αὐτὸ μήτε νὰ δοῦνε δὲν μποροῦν εὐκόλα. Ὅποιος βρίσκεται στὰ σκοτεινὰ, γλυτώνει ἀπὸ τὸ σκότος, ὅταν φανῇ ὁ ἥλιος. Μὰ ὅποιος ἔχει κατεστραμμένα μάτια, δὲ βλέπει οὔτε ὅταν φανῇ ὁ ἥλιος. Αὐτὸ ἔχουν πάθει καὶ τοῦτοι. Δὲ νιώθουν μήτε τὸν Ἥλιο τῆς Δικαιοσύνης ποὺ ἔλαμψε καὶ τοὺς προτρέπει, ἐπειδὴ ὁ πλοῦτος τοὺς ἔκλεισε τὰ μάτια. Γι' αὐτὸ καὶ ὑπομένουν διπλὸ σκοτάδι· τὸ ἕνα ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους, τὸ ἄλλο γιὰτὶ δὲν προσέχουν στὸ δάσκαλο. Ἄς τὸν παρακολουθοῦμε λοιπὸν μὲ προσοχὴ γιὰ νὰ ξαναβροῦμε τέλος κάποτε τὸ φῶς μας. Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ ξαναδῆς; Ἄν μάθῃς πῶς τυφλώθηκες. Καὶ τυφλώθηκες ἀπὸ τὴν πονηρὴ ἐπιθυμία.

Γιατί όπως σε καθαρό μάτι, έρχεται σαν έρεθιστικό υγρό ή έπιθυμία τών χρημάτων και δημιουργεί πυκνό σύννεφο. Αλλά είναι εύκολο να σπάση και να διαλυθῆ τὸ σύννεφο τοῦτο, ἂν δεχθοῦμε τὴν ἀκτίνα ἀπὸ τὴν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ. Ἄν τὸν ἀκούσωμε να μᾶς συμβουλεύη και να μᾶς λέη, **Μὴ θησαυρίζετε θησαυροὺς ἐπάνω στὴ γῆ.** Καὶ τί θὰ κερδίσω, ἐρωτᾶς ἀπὸ τὴν ἀκρόαση, ὅταν μὲ κατέχη ἡ ἐπιθυμία; Μὰ ἀκριβῶς ἡ ἀξακολουθητικὴ ἀκρόαση μπορεῖ και τὴν ἐπιθυμία να ἐξαλείψη. Κι ἂν ἐπιμένεις να βρίσκεσαι στὴν κατοχὴ της, κατανόησε ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἐπιθυμία. Τὶ λογιῆς ἐπιθυμία εἶναι να βρίσκεσαι σὲ δεινὴ δουλεία, να εἶσαι κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τυραννίδας, φυλακισμένος ἀπὸ παντοῦ, να ζῆς σκοτεινά, να εἶσαι γεμᾶτος ἀπὸ ταραχὴ, να ὑπομένης ἀνώφελους κόπους να φυλάξης για ἄλλους τὰ χρήματα και πολλὰς φορὲς για ἐχθροὺς; Σὲ τί λογιῆς ἐπιθυμία ταιριάζουν αὐτά; Μᾶλλον συμπίπτουν μὲ ἀποφυγὴ και ἄρνηση.

Τί ἐπιθυμία εἶναι να ἀφήνης τὸ θησαυρό σου ἀνάμεσα στοὺς κλέφτες; Ἄν ἐπιθυμῆς ὀλοκληρωτικὰ τὰ χρήματα, τοποθέτησέ τα ὅπου μποροῦν να μείνουν ἀσφαλισμένα και ἀνεπιβούλευτα. Γιατί αὐτὰ πὸ κάμεις τώρα δὲν δείχνουν ἄνθρωπο πὸ ἐπιθυμεῖ χρήματα ἀλλὰ μαρτυροῦν **δουλεία**, ἐπιβουλή, ζημία, ἀγωνία ἀδιάκοπη. Σὺ ὅμως, ἂν κάποιος σοῦ δείξη ἓνα μέρος ἀνυποψίαστο πάνω στὴ γῆ, κι ἂν σε φέρη στὴν ἴδια τὴν ἔρημο, μὲ τὴν ὑπόσχεση τῆς ἀσφαλείας στὴ φύλαξη τών χρημάτων σου οὔτε διστάζεις, οὔτε ὑποχωρεῖς ἀλλὰ δείχνεις ἐμπιστοσύνη και μεταφέρεις ἐκεῖ τὰ χρήματά σου. Ὅταν σοῦ ὑπόσχεται τὸ ἴδιο ὁ Θεὸς στὴ θέση κάποιου ἀνθρώπου, και σοῦ προτείνη ὄχι τὴν ἔρημο ἀλλὰ τὸν οὐρανό, πράττεις τὰ ἀντίθετα. Κι ὅμως ἂν χίλιες φορὲς εἶναι ἀσφαλισμένα κάτω, ποτὲ δὲ θὰ μπορέσης να ἐλευθερωθῆς ἀπὸ τὴ φροντίδα. Κι ἂν ἀκόμα δὲν τὰ χάσης δὲ θὰ ἐλευθερωθῆς ποτὲ ἀπὸ τὴν ἀγωνία μήπως τὰ χάσης. Ἐκεῖ ὅμως τίποτα ἀπ' αὐτὰ δὲ θὰ ὑποφέρης. Καὶ θὰ ὠφεληθῆς παραπάνω, γιατί δὲν κρύβεις μόνο τὸ χρυσάφι σου ἀλλὰ και τὸ φυτεύεις. Τὸ ἴδιο γίνεται θησαυρὸς και σπόρος. Καὶ κάτι περισσότερο κι ἀπὸ τὰ δύο. Γιατί ὁ σπόρος δὲν κρατᾶει για πάντα, ἐνῶ τοῦτο μένει παντοτινά. Κι ὁ θησαυρὸς πάλι δὲ βλαστάνει, ἐνῶ αὐτὸ σοῦ δίνει ἀθάνατους καρπούς. **Κι ἂν μοῦ προβάλλης τὸ χρόνο και τὴν ἀναβολὴ τῆς ἀνταποδόσεως**, μπορῶ κι ἐγὼ να σοῦ δείξω και να σοῦ πῶ πόσα κι ἐδῶ κερδίζεις. Χῶρια ὅμως ἀπ' αὐτὰ θὰ προσπαθῆσω να σοῦ ἀποδείξω κι ἀπὸ τίς ἴδιες τίς βιοτικὰς φροντίδες ὅτι **αὐτὰ ἀποτελοῦν μάταιες προφάσεις.**

στ. Πολλὰ στὴν ζωὴ αὐτὴ δημιουργεῖς πὸ δὲν εἶναι να τὰ χαρῆς ὁ ἴδιος. Κι ἂν σε κατηγορήσῃ κάποιος, προβάλλεις τὰ παιδιὰ σου και τὰ παιδιὰ τους και νομίζεις πὸς βρῆκες ἱκανοποιητικὴ δικαιολογία για τοὺς περισσίους κόπους. Ὅταν στὰ ἔσχατα γηρατειὰ σου χτίζης σπίτια μεγαλόπρεπα, πὸ πρὶν τελειώσουν, ἐσὺ πολλὰς φορὲς θὰ ἔχης ἀναχωρήσει, κι ὅταν φυτεύης δέντρα πὸ ὕστερ' ἀπὸ πολλὰ χρόνια θὰ σοῦ δώσουν καρπὸ κι ὅταν ἀγοράζης περιουσίες και χωράφια, πὸ θ' ἀποχτήσης τὴν κυριότητά τους ὕστερ' ἀπὸ πολλὰ χρόνια και ἄλλα πολλὰ τέτοια μὲ κόπους δημιουργεῖς, πὸ δὲ θὰ δοκιμάσης ἐσὺ τὴ χαρὰ τους, για τὸν ἑαυτὸ σου τάχα ἢ για τοῦ κατοπινοῦς τὰ ἐτοιμάζεις;

Δέν εἶναι λοιπόν ἔσχατη ἀνοησία νά μὴ στενοχωρῆσαι καθόλου ἐδῶ γιὰ τὴν ἀργοπορία τοῦ χρόνου, τὴ στιγμὴ μάλιστα ποὺ ἀπὸ τὴν ἀργοπορία αὐτὴ θὰ χάσης ὅλη τὴν ἀμοιβὴ σου, γιὰ τὴν ἐκεῖ ὅμως καθυστέρηση ν' ἀδρανῆς, τὴ στιγμὴ ποὺ αὐτὴ σοῦ δίνει μεγαλύτερο κέρδος καὶ δέν προορίζει γιὰ ἄλλους τὰ ἀγαθὰ ἀλλὰ φέρνει σὲ σένα τὶς ἀπολαβές; Χώρια ἀπ' αὐτὰ καὶ ἡ ἀναβολὴ δέν εἶναι μεγάλη. Τὰ πράγματα πλησίασαν πολὺ καὶ δὲ γνωρίζομε μήπως καὶ στὴ δικὴ μας γενιὰ πάρη τέλος αὐτὴ ἡ ζωὴ καὶ φτάση ἡ φοβερὴ ἐκείνη μέρα, ποὺ θὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὸ φρικτὸ κι ἀδέκαστο δικαστήριον. Ἔχουν πραγματοποιηθῆ τὰ περισσότερα σημεῖα· καὶ τὸ εὐαγγέλιον ἔχει κηρυχθῆ σ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου καὶ οἱ πόλεμοι κι οἱ σεισμοὶ κι οἱ λιμοὶ ἔχουν γίνῃ καὶ δέν ὑπάρχει πολλὴ ἀπόσταση. Δὲ βλέπεις τὰ σημεῖα; Ἀκριβῶς αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερο σημεῖον. Οὔτε καὶ στὴν ἐποχὴ τοῦ Νῶε δέν εἶχαν διακρίνει τὰ προμηνύματα τῆς καταστροφῆς ἐκείνης ἀλλὰ ἐνῶ ἔπαιζαν κι ἔτρωγαν καὶ παντρεύοντα κι ἔπρατταν τὰ συνηθισμένα τῆς ζωῆς, τοὺς βρῆκε ἡ φοβερὴ ἐκείνη τιμωρία. Καὶ στὰ Σόδομα ἴδια. Ἐνῶ διασκέδαζαν καὶ δέν ὑποψιάζονταν τίποτα, κεραυνοβολήθησαν ἀπὸ τοὺς κεραυνοὺς ποὺ ἔπεσαν. Ἔχοντας στὸ νοῦ μας αὐτὰ **ἄς κατευθύνωμε τὸν ἑαυτὸν μας στὴ προετοιμασίαν τῆς ἀποδημίας μας ἀπὸ δῶ.**

Γιατὶ κι ἂν ἀκόμα ποτὲ δὲ φτάση ἡ κοινὴ μέρα τῆς συντελείας, τὸ τέλος καθενός μας εἶναι κοντά, εἴτε γέρος εἶναι εἴτε νέος. Καὶ δέν μπορούμε ὅταν φύγωμε ἀπὸ δῶ, οὔτε λάδι πιά ν' ἀγοράσωμε οὔτε νὰ παρακαλέσωμε καὶ νὰ λάβωμε συγγνώμη. Εἴτε ὁ Ἀβραὰμ μεσολαβῆ, εἴτε ὁ Νῶε, ὁ Ἴωβ ἢ ὁ Δανιήλ. **Ὡστόσο λοιπὸν ἔχομε καιρὸν, ἄς ἐτοιμάσωμε γιὰ τὸν ἑαυτὸν μας πολὺ θάρρος, λάδι ἄφθονο ἄς συγκεντρώσωμε, ἄς τοποθετήσωμε τὰ πάντα στὸν οὐρανόν, γιὰ νὰ τ' ἀπολαύσωμε τὴν κατάλληλη ὥρα καὶ ὅταν τὰ χρειαζώμαστε μὲ τὴ χάρι καὶ τὴ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.** Σ' αὐτὸν ἀνήκει ἡ δύναμη καὶ ἡ δόξα τώρα καὶ πάντα καὶ στοὺς αἰῶνες.

Ἀμήν.

(Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονυσίου "Πατερικὸν Κυριακοδρόμιον", Τόμος Δεύτερος, Ἀθῆναι 1969, σελ. 154-167)

(Πηγὴ ψηφ. κειμένου: impantokratoros.gr)